

“Cada dia trobar gent que t’ajudi amb les ovelles és més difícil”

“S’està posant de moda un model massa ‘hippy’. És com aquell que vol viure d’una vinya d’una hectàrea: “Noi, no viuràs”

“Quan vaig començar amb el ramat de llet eren catorze hores cada dia. Vaig acabar cremat i a punt de llançar la tovallola”

David Arenas amb el ramat de corders en un bosc dels Plans de Rojals JUANMA RAMOS.

Què el va impulsar a fer-se pastor i ramader? Quan treballava en la construcció el meu hobby era fer curses i esports de muntanya. Coneixia de sempre el pastor del poble [Alcover]. A vegades ens paràvem pel carrer i “què tal, Valentín?, no sé què, no sé quantos; hòstia, això, que bonic!” i la resposta d’ell era “te les has de quedar, te les has de quedar”. I vaig pensar “i si en lloc d’anar tan estressat amb la construcció, ho provo?”. I així va ser. Era manobre o tenia l’empresa en la construcció? Sí, era autònom. Al començament tampoc em pensava que hi hagués tanta feina, tants problemes i tantes històries. Va ser molt difícil. És diferent. Quins problemes? Sobretot a mi em pesava molt la paperassa. Que si això, permisos d’allò, i cursets. Vaig aterrar en aquest món i de

papers no en vulguis més. Ho desconeixia totalment. No sabia pràcticament el que era un ramat. Què li va traspasar el pastor? 45 caps entre cabres i petits. Llavors faig la incorporació de jove agricultor. Això va ser el gener del 2014; el mes de maig compro 160 cabres més de llet. Vaig començar fent llet. Va ser una bogeria. Per fer-ho bé són moltes hores. Eren 8 o 9 hores de camp –el que fem ara–, a més de munyir, cuidar els cabrits per a carn, portar la llet. La llet la venia? Sí, en una formatgeria. Eren catorze i quinze hores cada dia, de dilluns a dilluns. Et consumia. Això va durar un parell d’anys. Vaig acabar cremat i a punt de llançar la tovallola. Era un novato. Vam decidir passar-ho a carn, vam canviar els mascles i vam deixar de fer llet. A dia d’avui tinc al cap dedicar-ne algunes a fer llet però avui m’ho muntaria d’una altra manera. No pot ser fent quinze hores cada dia. Vam continuar fent cabres durant quatre o cinc anys més. A l’inici pasturava els boscos d’Alcover? Alcover i ja començava a pasturar per Mont-rà. Llavors vaig conèixer un company de l’Aran, que ja és mort. Ell buscava algú perquè li guardés les ovelles a l’hivern –allà dalt no les poden tindre–. Vam acordar que jo les guardava a l’hivern a Alcover i a l’estiu les pujàvem a l’Aran. A canvi, jo em quedava les corderetes, les femelles. Quantes n’hi guardava? Vam començar amb 200, i així vam començar a muntar el ramat d’ovelles. Això va durar tres anys o quatre. L’últim any ell ja en va prendre per amunt vora 700 amb les corderes. Anàvem desbordats de feina. Havia de buscar gent que m’ajudés. Hi va haver un moment que vam haver de triar entre cabra i ovella. El cabrit no tenia gairebé sortida. No hi havia mercat. Et trobaves amb una parida que podia tenir cent cabrits i et veies negre per treure’ls al mercat. Ara no, ara tens una parida de cent corders i en dues setmanes te’ls han tret. I si és temps de calçotades aquí, no et dic res. El carnisser no només ven a la botiga sinó que distribueix. A Valls subministra tres o quatre carnisseries. En col·loca molt. Quins anys era això? Del 2014 fins al 2018. Què va fer amb les cabres? Les vaig vendre. Vam continuar amb ovelles tot i que vam guardar dotze o tretze cabres. D’aquestes n’he anat deixant i ara mateix en tinc una quarantena. I amb el ramat de l’Aran? Va durar fins a l’any de la covid o l’any abans. El company va morir amb quaranta i escaig d’anys. I es va acabar. La seva família volia que em quedés el corral i ho vam intentar per activa i per passiva però no hi va haver manera. L’altre dia vaig explicar al

conseller d'Agricultura: no pot ser que per agafar un ramat sembli que has de muntar una nuclear. Tantes històries i maldecaps. Ploren que no hi ha ramats, que la gent no puja, que es perden les muntanyes, però, jo, quan ho vaig intentar, em van fotre tots els problemes del món. Ni una facilitat. També vull deixar clar que estic molt content amb les oficines comarcals de la Generalitat. M'han ajudat amb tot. Tots els problemes que hi ha hagut aquí, sigui perquè saben que ens ajuden o... És la seva feina, no? És la seva feina però també era la feina allà dalt a l'Aran, on tot van ser negatives. Aquí em van ajudar. Fins i tot van intentar convèncer els d'allà dalt. Com ha quedat l'explotació d'allà? Donada de baixa. Les ovelles van anar a l'escorxador. Hi va acabar perdent tothom. La muntanya hi perd ara, que no hi ha bestiar. Quan comença amb els bens ja vas pasturar més enllà d'Alcover i Mont-rà? Sí, vaig començar a ampliar cap a Puig de Marc, a la Riba. Intentava anar ampliant. Quan es va acabar l'explotació del Pirineu, Salvador de Rojals va plegar de pastor [avui és tècnic del PNIN de Poblet] i em va oferir la seva plaça. Vaig venir i ens vam entendre ràpid. Els prats de sota Rojals són seus i a ell li interessa que es pasturi tot. Vaig ampliar pastura cap a Farena, Rojals, el Pinetell. Fins que, fa dos anys, fent les proves pilot que hem fet a Rojals, van venir els del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) i la Fundació Pau Costa i em van proposar les vaques. Com va començar la prova pilot de pastura pel sotabosc dels plans de Rojals [reserva natural parcial prevista al parc natural de Muntanyes de Prades]? Fa tres anys em van proposar pasturar la zona amb els bens. Ells estudien el terreny abans i després de la pastura, i els efectes del bestiar sobre la vegetació. Ja sabem que és positiu però ells ho han de demostrar amb fets. El CTFC fa l'estudi científic i la Fundació Pau Costa [dedicada a la prevenció i gestió d'incendis forestals des de la perspectiva de l'ecologia del foc] ens feia d'enllaç. És el mateix CTFC qui recomana introduir les vaques per l'extensió de terrenys que cal pasturar i per la proliferació del fenàs, que s'ha estès amb les cremes controlades que els bombers han fet de fa anys. Un dels tècnics de Pau Costa està a l'agrupació de la vaca de l'Albera i em va oferir tenir-ne. És una finestra nova que s'obre. Veig que cada dia trobar gent que t'ajudi amb les ovelles és més difícil. La gent no es vol esclavitzar i s'està posant de moda un model massa hippy. És com aquell que té una vinya d'una hectàrea i en vol viure: "Noi, no viuràs". O com el paleta que vol guanyar-se la vida fent una hora a casa la senyora Maria canviant-li la rajola que se li mou. No et guanyaràs la vida. Però, aquí, a més, hi has d'estar un munt d'hores. El paleta, a tal hora acaba. Aquí, no. Com treballen l'ovella, la cabra i la vaca en gestió forestal i per què li van recomanar posar vaca a Rojals? És per l'aliment, que els agrada. La vaca es fot el fenàs molt bé. L'ovella també, si està verd i tendre però la cabra, dues mossegades i prou, perquè és més de rostollar, arbustos. Als fenassos de dos pams qui fa més feina és la vaca. Les vaques les té aquí només per fer la feina de gestió. Ara sí, però també en vendré la carn. La carn surt molt més rendible d'ovella que de vaca però les vaques, si les tens amb collars i en tancats, hi ha dies que amb una hora has acabat perquè estan controlades, hi tens aigua, tot. Les ovelles són entre vuit i deu hores mínim, cada dia. No les pots deixar sense vigilància perquè faries un escampall d'ovelles. Amb la vaca treus molt menys però porta menys feina. I la cabra encara pitjor si no la vigiles? Si vens aquí i les deixes una setmana potser les hauràs d'anar a buscar unes a Prades i les altres a Poblet o no sé on. Per què la vaca de l'Albera, que no és de carn ni lletera? Perquè és la vaca més forestal que hi ha. Això és un projecte de gestió forestal. L'objectiu no és produir carn. Qualsevol altra raça, en aquestes muntanyes, ara sí perquè hi ha fenàs però a l'hivern què fem? Donar suplementos? No hi ha prats de pastura sinó herba de sotabosc. L'única vaca que tenim de raça autòctona adaptada al bosc és la de l'Albera. La contrapartida és que crien menys, els vedells són més petits, tot val menys. Hi ha una mica de subvenció al darrere però només per a raça autòctona. Amb aquesta raça no pots viure dels vedells. La veritat és que són vaques guerreres. Per a 200 hectàrees forestals els seus ramats són suficients? Sí, per mantenir aquesta zona però al massís de Prades hi ha assenyalades una cinquantena de zones on s'hauria d'actuar i es necessitarien deu vegades més de caps de bestiar. Expliqui'm què s'hi fa. Primer s'actua per obrir i aclarir el bosc. Treuen arbres, sovint a tocar d'una parada de conreu per tenir una superfície més àmplia. Són punts estratègics de gestió [PEG]. Al final es tracta de reduir massa forestal per poder frenar un incendi. Aquesta reducció, si no hi fas un manteniment, en cinc o deu anys tornarà a estar igual. Em deia que el principal problema és l'aigua, que aquest estiu s'ha fet més evident. És el principal problema que tenim tots. Fins i tot al Pirineu. El ramat d'ovelles són 2.000 litres d'aigua diaris en plena onada de calor. I 1.000 litres més les vaques. Encara sort que ens deixen agafar aigua dels bombers perquè fem prevenció. Suposo que esperant que la tardor sigui normal en pluges. Normaleta, com a mínim. L'hivern ha estat

molt bo, gairebé no hem hagut de tragar aigua però a la primavera ja vam haver de portar aigua, també a Alcover. Em passo el dia traginant aigua. Expliqui'm el cas de Salou. Cada vegada hi ha més ajuntaments que busquen ramats per netejar sotabosc. A Salou són 47 hectàrees de parcs i zona forestal entre urbanitzacions. Arribem fins a l'espigó de la Pineda. A mi la prova em va agradar. Em va sorprendre per bé. Per què? Per mi ha estat més un projecte social que ambiental, i crec que per a l'Ajuntament també, per veure com ho acceptava la gent. Tornar a posar un ramat a Salou quan l'últim va marxar quan la Caixa va comprar els terrenys de Port Aventura. Se'm parava gent que feia el camí de marina, tothom mirant, fent selfies, A la primavera hi tornarà? Per part meua, sí. Hi va amb tot el ramat? No. Hi vaig portar 200 ovelles i les 40 cabres. I les altres? Les tinc a Alcover. A Rojals quan hi puja? Començo quan esquilem, finals de maig, primers de juny, a pujar a Mont-rà; després fem Farens –hi ha anys que he fet l'Aixàvega–; Rojals –hi ha anys que hem baixat a Rojalons–; el Pinetell. I anys que també el Puig de Marc de la Riba.

Publicat a:

-El Punt Avui. El Punt Avui 07-09-2026, Pàgina 6

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2672328-cada-dia-trobar-gent-que-t-ajudi-amb-les-ovelles-es-mes-difil.html>